

HILDUR BETTY KRISTJÁNSDÓTTIR OG VALGEIR MAGNÚSSON

AÐ VERÐA HLUTI AF HEILD

Vorið 2009 vann Símenntunarmiðstöð Eyjafjarðar, SÍMEY, að þarfagreiningu innan eins grunnskóla Akureyrar eftir hugmyndafræði MARKVISS. MARKVISS er þarfagreiningaraðferð þar sem þarfir fyrir fræðslu, þjálfun og annað sem tengist uppbyggingu starfsmanna eru greindar. Uppbygging starfsmanna tekst best þegar samvinna er á milli stjórnenda og starfsmanna í verkefninu og á þeim grunni byggir MARKVISS aðferðafræðin.

Þegar þarfagreining er gerð innan fyrirtækis er mikilvægt að gera sér grein fyrir núverandi frammistöðu og bregðast við með greiningu sem leggur áherslu á núverandi þarfir. Reynslan hefur sýnt að þarfagreining sem þessi eykur líkurnar á að þjálfun og fræðsla starfsmanna beri árangur.

Aðdragandinn að verkefninu var að einum grunnskóla á Akureyri var boðið MARKVISS þarfagreining sér að kostnaðarlausu en um þjálfunarverkefni í MARKVISS var að ræða. Markmiðið með verkefninu var þarfagreining meðal alls starfsfólks skólans með tilliti til breyttra krafna um færni í starfi og nauðsynlega sí- og endurmenntun. Þverfaglegur stýrihópur var myndaður og starfsfólki innan skólans skipað í hann ásamt MARKVISS ráðgjöfunum Hildi Betty Kristjánsdóttur og Valgeiri Magnússyni. Í framhaldi af því vann stýrihópurinn viðhorfskönnun sem lögð var fyrir starfsfólkið. Loks voru unnar sí- og endurmenntunaráætlanir fyrir starfsfólk grunnskólans sem byggðar voru á niðurstöðum könnunarinnar.

Niðurstöður þarfagreiningarinnar eru afar markverðar og sýna fram á mikilvægi þess að efla sí- og endurmenntun meðal þess starfsfólks sem hafði minnstu formlegu menntunina. Niðurstöður verkefnisins leiddu til þess að útbúin var námskrá fyrir þennan hóp með yfirskriftinni *Að verða hluti af heild*. Haustið 2009 sótti starfsfólk skólans, annað en kennarar, námskeið er ber heitið *Að verða hluti af heild*, samtals um 30 starfsmenn. MARKVISS þarfagreiningin hefur síðar leitt til þess að allir grunnskólar Akureyrar hafa frá árinu 2010 skipulagt starfsdaga sína í samstarfi við SÍMEY út frá hugmyndafræði námskeiðsins.

Verkefnið *Að verða hluti af heild* hefur gefist vel og hafa fleiri skólar, bæði leik- og grunnskólar á Eyjafjarðarsvæðinu, sóst eftir að námskeiðið verði hluti af símenntun ófaglærðra starfsmanna þeirra.

SÍMEY hefur til margra ára verið í góðu samstarfi við

Akureyrarbæ um hin ýmsu verkefni sem snúa að sí- og endurmenntun en ekki tekist að ná góðri tengingu við ófaglærða starfsfólkið innan grunnskólanna. Boðið hafði verið upp á námsleiðina *Grunnnám fyrir skólaliða* en tilskilinn lágmarksfjöldi þátttakenda náðist ekki. Það var ekki fyrir en í kjölfar þarfagreiningarinnar innan grunnskólans að góð tenging komst á við ófaglærða starfsfólkið. Verkefnið hefur vaxið hratt frá því að vera í upphafi aðeins í boði fyrir einn grunnskóla. Nú hefur *Að verða hluti af heild* verið skipulagt þrjú ár í röð í samstarfi við Akureyrarbæ og nú í haust einnig í samstarfi við Fjallabyggð, Dalvíkurbyggð og Eyjafjarðarsveit með þátttöku um 250 starfsmanna.

Markmiðið með námskeiðinu *Að verða hluti af heild* er að efla færni starfsmanna, fagvitund, sjálfspekingu, tölvufærni og vellíðan í starfi. Námskeiðin hafa fram á starfsdögum skólanna og eru eftirfarandi;

Haustið 2010 – Að verða hluti af heild I (20 klst.)

- Tölvu- og upplýsingalæsi
- Hópefli og sjálfsstyrking
- Kynning náms- og starfsráðgjafa

Haustið 2011 – Að verða hluti af heild II (16 klst.)

- Tölvu- og upplýsingalæsi
- Kynning náms- og starfsráðgjafa

Starfstengdar vinnustofur og fyrirlestrar þar sem sérstaklega er fjallað um;

- Leikinn
- Samskipti starfsmanna og barna
- Kröfuharða einstaklinga

Hildur Betty Kristjánsdóttir

Valgeir Magnússon

Nemendur í verkefnavinnu í Leikskóla – og stuðningsfulltrúabré.

Hluti af námskeiðinu felst í kynningu á þeim möguleikum sem í boði eru á sviði sí- og endurmenntunar sem og viðtal við náms- og starfsráðgjafa og hafa starfsmenn nýtt sér það.

Verkefnið *Að verða hluti af heild* hefur leitt það af sér að hluti þátttakenda hefur stigið skrefið áfram til frekari uppbyggingar og sótt námsleiðir á vegum Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins, og sumar eftir námsskrá, til dæmis Leikskólaliðabré, Skólaliðabré, Stuðningsfulltrúabré, Mennta- stoðir, Nám og þjálfun og fleira. Einnig skipulagði SÍMEY raunfærnimat nú í vor fyrir starfsmenn leik- og grunnskóla á Eyjafjarðarsvæðinu sem var afar vel heppnað með þátttöku 30 starfsmanna innan leik- og grunnskóla. Þá luku 11 starfsmenn innan grunnskólanna raunfærnimati fyrir matartækna og í framhaldi af því fóru þeir í nám í Verkmenntaskólanum á Akureyri í samstarfi við SÍMEY nú í haust. Þeir eru nú í lot-

unámi og munu ljúka faglegu greinunum í matartæknánámi vorið 2012.

Námskeiðin *Að verða hluti af heild I og II* hafa leitt til þess að ákveðið hefur verið að fara af stað með MARKVISS þarfagreiningu innan allra grunnskóla Akureyrar svo áframhald geti orðið í starfspróunarmálum annarra starfsmanna en kennara. Þetta er gert til að tryggja að innihald og áherslur *Að verða hluti af heild* endurspegli raunverulegar þarfir starfsmanna og að námskeiðið geti þróast áfram sem hluti af starfi grunnskólanna.

Mikilvægt er að nefna að endurmenntunarsjóðirnir Sveitamennt, Kjölur og Samflot hafa stutt dyggilega við þetta starf og styrkt bæði þarfagreiningarverkefnið sem og fræðsluna. Án aðkomu þeirra hefði verkefnið ekki náð því flugi sem raun ber vitni.

Ljóst er að þessi nálgun að sí- og endurmenntun þessa

Ummæli þátttakanda á námskeiðinu
Að verða hluti af heild I:

„Ég var svo heppin að fá að sækja hópefli og sjálfsstyrkingu á haustdögum ásamt hópi vinnufélaga. Þrátt fyrir að hafa starfað saman um nokkurt skeið þekktist hópurinn misvel innbyrðis, sumir jafnvel ekkert. Á námskeiðinu fórum við í gegnum hópaverkefni af ýmsu tagi, til dæmis sjálfsþekkingu, styrkleika/veikleika hósins/einstaklingsins, nánd, traust, sköpun, leiki og margt fleira áhugavert. Eftir námskeiðið stóðum við sem sterkir einstaklingar innan samstillts hóps. Í stuttu máli, þá er námskeið af þessu tagi eitthvað sem allir vinnustaðir ættu að nýta sér. Ávinningurinn: Ánægðara og meðvitaðra starfsfólk – sem er jú meginstyrkur hvers fyrirtækis. Takk fyrir aldeilis frábært námskeið.“

Ummæli þátttakanda hóf frekara nám
að loknu námskeiðinu Að verða hluti
af heild I:

„Ég var síðast í námi í öldungadeild gagnfræðaskólans fyrir 25 árum. Þannig að það var mikið átak fyrir mig að stökkva aftur af stað!“ segir þátttakandinn, sem hefur unnið í frístund í grunnskóla á Akureyri í rúm 10 ár. „Við erum þrjár þaðan í Stuðningsfulltrúabré hjá SÍMEY. Við sáum námið auglýst og stöppuðum stálinu hver í aðra.“ Þátttakandinn segist hafa farið af stað með hálfum huga og oftast en einu sinni verið við það að gefast upp. „En Betty og Valgeir hjá SÍMEY hvöttu mig til dáða og studdu mig á alla lund og ég get ekki hugsað mér að hætta úr þessu! Þetta er rosalega góður félagskapur og hér eru allir svo jákvæðir.“

stóra hóps starfsmanna hefur á ýmsan hátt haft viðvarandi áhrif á þátttöku hans í frekari símenntun, svo sem raunfærni- mati eða annarri uppbyggingu. Rétt nálgun við hópefli og sjálfsstyrkingu var afar mikilvæg í því að skapa jákvæðni og opnun meðal starfsmanna til að takast á við bæði námskeiðið sem og ný verkefni í starfi. Með samstilltu samstarfi SÍMEY, vinnuveitenda og fræðslusjóðanna hefur tekist að virkja þennan hóp. Í framhaldinu þarf að halda áfram að þróa þessa námsnálgun svo að virkni starfsmanna til sí- og endurmenntunar haldist við.

UM HÖFUNDANA

Hildur Betty Kristjánsdóttir starfar sem verkefnastjóri, MARKVISS ráðgjafi og náms- og starfsráðgjafi hjá Símenntunarmiðstöð Eyjafjarðar á Akureyri. Hún hefur B.Ed-próf í grunnskólafræðum, M.Ed – próf í stjórnun menntastofnana. Hún leggur stund á doktorsnám í námi fullorðinna við Háskóla Íslands. Hún hefur starfað innan leik- og grunnskóla við kennslu en síðustu ár við verkefnastjórn, kennslu og ráðgjöf innan fullorðinsfræðslunnar.

Valgeir Magnússon er starfandi framkvæmdastjóri SÍMEY og hefur starfað sem náms- og starfsráðgjafi, verkefnastjóri og MARKVISS ráðgjafi. Hann hefur starfað innan fullorðinsfræðslunnar síðan 2006.